

Núm. 836

Any XVII

Barcelona 15 Setembre de 1904

Está sobre 'l lit pensant
si quan perdrá sos colors
tindrà encar tants aymadors
que detrás sempre li van
ab un fluiol sonant.

De dijous á dijous

No 'm cal pensar gayre per trovar l' assumpto de la crónica d' aquesta setmana.

¿De qué tractaríam donchs, que tinguéssim l' actualitat més viva, que del descans dominical?

No 's pot pas negar enginy y entramaliadura á n' els governs conservadors, que menan lo timó de l' esgavellada nau del Estat espanyol, y per sobres de tot á n' en Maura, aquest petit Cánovas qu' ens ha eixit y que 's avuy día 'l *tantum ergo* de la monarquia... que va fent ayguas.

**

Per massa sabi, no 'ns va servir en Silvela... per poch sabis no saben el qué 's pescan tots 'ls ministres de la cort, ni trovan de cap mena de sabis ni de burros 'ls hereus d' en Sagasta.

Com qu' en terra de cegos el borni es rey, las *osadías* d' en Maura, s' han vist coronadas pe 'l més felis éxit, que camina de triomf en triomf.

Prou coronas; no n' hi tireu mes, que no las pot dur y per l' estofat que pot menjars' ja 'n té prou de recollit.

Pe 'ls demés ministres, no 'n calen pas; son escolans d' amén.

Sols en Sanchez Toca, ja te prou feynas per portar 'l nas.

Mes prou palla; aném al grá.

D: la benvolensa qu' en meném á las classes treballadoras no hem de fer esment; las columnas del nostre setmanari, parlar poden per nosaltres.

Cap altre punt de mira, guía nostras plomas; nostre tema: *tot pe 'ls obrers*.

Pero aixó no 'ns pot privar de bescantar la lley del descans dominical per molts rahons... per una pila.

Primerament, perque 'ns put á sagristía, com tot lo pastitxo qu' en Maura fregeix.

Després perque 's pot ben assegurar si ho reparém bé, que no es res més qu' un enganya badochs. May las clases treballadoras han hagut de menester lleys escrites per reaccionaris de caps de rapé, per aguantar son dret.

Molt ben fet qu' el obrer tingui son descans, després dels sis días de jornada.

Molt mellor encara qu' es trobi apoyat per las autoritats, quan usant de son dret, fassi complir lo descans als amos tacanyos. ¡may ne faltan! que volen llevar la pell als obrers més infelissos, fins en día de festa.

Pero d' això á la manera de fer y aplicar la lley del descans dominical qu' hem vist fins ara.. ¡no n' hi ha poca de diferencia!

No podém compendrer, ni 'ls tením per tals obrers... las pocas dozenas de salta-taulells que feyan l' home 'l diumenge passat, donantse fums d' autoritat, ¡al últim per qué?

Per fer d' alabarders d' una lley desdixada, criada per un govern encara mes desdixat qu' ella, qu' ab prou assumptos de gran interes y d' empenta ferma sobres 'ls que llegisan, com son la rebaixa dels articles de primera necessitat; la lley de reclutament

del exércit, ja 's trnsformi lo servey en forsat ó en voluntari com voldríam nosaltres; lo sanejament de la moneda, posant l' or per patró; y tantas d' altres que fora impertinent l' anomenar; no son bons els nostres obrers.

Son prou bons, y fins massa, los polisonts y municipals, que per aixó cobran la soldada.

Els treballadors... no d' aquí solzament, de per tot arreu, tenen més bon sentit; saben fer pertedir son dret á la festa setmanal, sens lleys com aquest', que tindrán tant de durada com lo cap que las ha criat, no mes que per moure confusions y distreuer els badochs, fent veure que es fa alguna cosa profitosa.

**

No 's pot negar que 'l propósit l' han atrapat.

Uns no saben pas ahont son y aplaudeixen una lley que mata d' arrel á son entendre, malas costums que portém de molts anys encomanadas.

Tant de bó que 's desperten de son mortal ensoyament, y molt mellor encara qu' aquesta lley del descans dominical, 's torni plantantli cara, contrari als que l' han criada... per sos fins maquiavélichs.

**

Que la lley en son absolutisme es xorca y mal feta, ho provan els incidents á que va dar lloch lo diumenge passat.

Mentres tant, que 's perseguían per fels' hi tancar las portas, botigas que no tenen altre respirall que la sortida del carrer, privant fins dels ayres que 'ls pulmons demanan per respirar á sos habitants; al mateix temps que 'n rics càs y establiments de luxu 's servían tota mena de begudas, las taulas d' aygua ab sucre y las petitas tabernas de vehinat, tenían de tancar ó be eran penyoradas.

Corrían tranvías, funcionavan teatros tarde y vespre, els estanchs venían la mer... cadería de la Arrendataria, la Administració de Loterías venía bitllets de la gran rifa... da nacional, lo *Boletí Oficial* se publicava com tots los días, 's movían fabricas d' electricitat y gas... feyan las mecánicas 'ls sorges... 'ls capelláns treballavan de son ofici... la policia, la guardia civil... 'ls ministeris, en Maura mateix diuhen els mes ben ínformats, que va trencar 'l descans dominical.

¿Ahont som?

O tots, ó be ningú.

**

Dirán qu' aixó 's impossible; donchs la lley que 's planteja es tan absurda, que 'ns trastoca la llibertat individual que 'ns consigna la constitució del Estat.

Per això es que som contraris d' aquesta mena de lley que compleix tothom ab greu racansa.

Volém que tothom descansi, per sa propia voluntat.

Y tots aquells estaments que per lley de son ofici no poden vagar lo diumenge que fassin la festa un altre día de la setmana, que per donar descans al cos, tots 'ls días son prou bons.

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA (1)

L' AMOR AL BOSCH (IDILI)

(Poesia premiada ab la Flor Natural en lo celebrat Certamen literari festiu de La Bisbal)

I

Feya un Sol qu' estabellava
y una fresca qu' encantava
d' ayre calent;
el Sol lo serrat daurava
y la lluna platejava
lo sech torrent.

Sota 'l fullatje
d' un vell pí bort,
ella (qu' es bornia)
y ell (qu' es ben sort)
se feyan
la cort.

—¡Japet de l' ànima! . (Pare-pedás!)
—¡Ay, Quica meva! . (quin fástich
fas')
—¿Oy, que t' estimo... (pe 'l colze.
noy).
—Lo mateix noya... ¿Oy que sí'
¡Oy!

—Quan ens casarém,
¿cóm la ballarém!..
(ben magre)
—¿Mon amor comprens?..
—Ton carinyo 'm vens. .
(vinagre).

—Als teus peus rendida
(‘oh, quina mentida’)
ma joventut veus,
y mon ser disfruta...
—Alsa ‘t; no ho vull... (Bruta!
que ‘m súan ‘ls peus).

II

El Sol á la posta anava
y l' aygua ‘l Cel la donava
lo que ‘s diu—per ‘mor de Deu..
¡Quina xafogó!.. ¡Aufegava!..
Y la Lluna il-luminava
tot el bosch cobert de neu.

—¡Japet de l' ànima! (qu' ets bes-
tiota!)
—¡Ay, Quica meva! . (quina mar-
mota!)
—¡Ah, si podía.. (del devant treu-
re ‘t!)
—¡Si sapiguéssis... (que no puch
veure ‘t!)

—Quan serém casats
sempre junts, plegats..
(de brassos).

—Ben enamorats,
cayent, abressats..
(de nassos).

—Y si acás tenim fills... ¿sabs?
—(No ‘ns faltarán mal-de caps)

—Torném á caseta..
(¡beneyta! ¡ximplota!)
que ja ‘s vá fent tart.
Si, si; que ja es hora;
vina aquí á la vora..
—(¡Uix! Deu m' en regard!)

III

Ronsejant una mica
(no váren tenir fret!)
en Japet y la Quica,
la Quica y en Japet
váren marxar del bosch
¡es clar!
qu' era fosch.

Váren passar la riera,
folla ella y ell foll
ab la boca aixuta
y ab aygua á genoll.

—¡Com t has mullat, pobreta!
—(Mala negada fessis!)
—¡Pobret! No t' encostipis...
—(¡Aixís te reventessis')

IV y darrer

Poch ans d' arrivá al poble
van dirse «¡adeu!» abdós;
ella plorant (de rabia)
y ell patint (molta tós).

Y al arrivá á caseta aquella nit,
ell (qu' era tot un ase) y ella (burra),
á n' ella van clavarli la gran surra
y á n' ell jaco .. y sense sopá al llit.

Joseph Barbany
PEPET DEL CARRIL

(1) A falta de la crónica en vers de costum, insertém en aquesta secció especial la poesia humorística llorejada ab lo primer premi al Ampurdá. (N. de la R.)

LA TOMASA

Entre bastidors

— Ascolti ¿que podria ensenyarme?..
— Tot lo que vosté vulgui.
— Ensenyarme 'l quarto del primer baylari.
— (Ja m' ho semblava qu' era un ximple).

En lo Párch

Aquets fres no 'n tenen prou ab' lo descans domi-
nical; y es lo descans setmanal lo que practican.

PISCIS

—**A**PA, noyas, sardina! ¡De l'art que belluga! ¡¡ á trenta! ¡a trenta! ¡Miréu com llú! ¡A xó es plata!.. ¿Què 'n vol una tersa, filla? Miris quina sardina!.. ¡Semblan sabres!

—¿A trenta díu?
—L'últim á trenta.
—¡Deu me 'n quart!!
—¿Que no veu que surt del aygua? No 'n menjará més de vianda tan fresca. Axó es millor que carn á la brasa.

—¡Escolti, vosté! Pèsimen tres onsas.
—¡Jesús! ¡tres onsas!! ¿Ahont te el cove per posarlas?

—Ay ay! Dins d' aqueix cistell.
—¡Fugi, dona!.. ¿Que no ho veu que si están débils els rependrà?

—¡Vosté sempre está de bromal! ¡Pesil!.. ¡pesil!..
—¡Deu me 'n quart! ¿Que no veu que s' entristirían al trovarse tan soletas?.. ¡Se li anyorarán!.. ja, ja, ja...

—¿Be, que me las pesa ó no?
—Te d' anar mes avall, á buscarne d' aquellas que semblan mantega fresca...

—¡Vagi en nom de Deu!
—¡Que ho passi bé! Sobre tot no acapari tant de peix, que després 'ls de las fondas no podrían servir als parroquians... ja, ja, ja...

*
**

—¡¡Apa, noyas, vianda fresca!!
—¡Molls per fer á la llauna... qui me 'ls acaba!
—¡Ansia, noyas!.. musclos de dátíl per fer á la rabiosa! ¡mireu que plens!.. ¿Quí me 'ls comprà?..
—¡Sardina per la graella!.. ¡fresca!.. ¡fresca!..
—Be, escolti; ¿qué me 'l dona per dos rals aquet llusset?

—No 'n tindria pas vosté la culpa.
—¿Ne vol tres rals?
—Ara á cap preu. El guardaré per ferla glatir.
—¡Ay filla! y qu' es mal agradosa...
—Esperis una mica. ¡Ara li aniré ab dolcesas de mots si le sembla!

—Be, acabém; ¿me 'l dona per una pesseta?
—Tingui, no soch rencorosa. M' estaré de menjarmel, perque vosté s' hi recreyi.

*
**

—Escolti, vosté. ¿Quan ne vol d' aquest remat de burros?

—Un ral.
—¿Un ral? ¡Y ara! ¡Si tot son burros!..
—¡Pot ser si que per aquet preu 'ls hi donaré instruits!

—¿Y ara?
—Sí, dona; pot ser per vosté 'ls hi faré ensenyar de lletra.

—Dongui, dongui, que vosté sempre s' ha de fer la lley.

—¡Com hi ha mon! ¿Que no ho veu que vaig ab cotxe?

—Passiho bé, Roseta.
—Noya, ¿quánt aquet mollet?

—Ara li diré. No arriba á sis onsas.
—Posim 'hi aqueix llagostí per torna.
—¿Que 's creu que m' hi begut el seny?
—¿Qu' es aixó que hi posa?
—Una palaya.
—¡Que no veu que tot son espinas!
—¡Aturis, qu' ara li posaré un llus de palangre.
—¡Donchs no ho vull!
—Donchs ho pendrà!
—¿S? Ja m' agradaría veurer quí seré 'l guapo...
—¡Jol!
—¿Vosté? aném dona, no 'm fassi riure. Estiga bona y ara vinguem al derrera.
—¡Arri allá, poca solta!

*
**

—Hola, Pepeta. ¿Tú per' aquí altra vegada?
—Ay, si, y creu que tinch un gran *dasigust*.
—¿Qué 't passa?
—Que la mestressa al arribar m' ha pesat la tunyina, y no hi ha trovat lo pes.

—¿Y ara?
—Y 'm fa vindrer perque la torneu á pesar.
—¡Ay coix! ¿Que va de veras? ¿Que no sab la teva mestressa que la tunyina sempre pert? Digali qu' un altre día 't dongui una olleta per portarla, y trovará bé 'l pes.

—Bé, qué voleu que vos diga. Torneula á pesar que jo no 'm vull sentir renys.

—¡Aixó sí que may!
—Donchs aniré al repés y veurém quí té rahó.
—¡Jo al repés! Aixó es tocarme l' honor,
—¡No estafessi!

—¡Ay mala negada fassis!
—No t' incomodis, Tresona.
—¿Que no ho sentíu, lo que garla aqueix cendrer? No se com no li he tirat la mitja tersa entre cap y coll.

—¡Probeuho si sou tan guapal..
—Deixeuho corre.
—¡Ah no pot ser! Jo haig de tornar á casa ab el pes.

—Enviala á dida. Au, per vall, que li esgarrarías la clientela...

—¡¡Donchs no me 'n anirè!!
—¿No? ¡Preparat!
—¿Qu' es aixó, Tresona?
—Aquesta ximple que ve á insultarme.
—¡¡Insultar á la dona!!
—No es veritat.

—S, Biel, aquet fogó de pobre díu que l' he estafada ab el pes de la tunyina...

—¿Que n' hi falta díu?
—¡Ay! ¡ay! ¡ay!
—No li pegueu, ¿no veyeu qu' es persona manada?

—Ay mare meva. ¡¡Brétoll!
—Vaja, Biel, ¡deixala estar!..
—¿No deya que li faltava tunyina? Donchs que hi afegeixi la que li acabo de donar, y no 's queixará de la pesada.

SANTIAGO BOY

¡SEQUEIXO AL CEL!

(Quarta "racció" de aqueix "ápat celestial")

¡Vam quedá sols!... Fet despulls
mon pobre cor, ni glatia!
Enmirallantme ab sos ulls,
parlar volguí, y no podia.

Jo no se si es *Dona* humana,
ó *Dehesa*, ó *Encant* bell:
sols sé que pulcra y galana
va dir mostrantme un anell:

—Té: lluheix, pobre versayre
en tos dits eixos brillants:
Peró no sigas xerrayre:
si te la veyan els *sants*.

Tindrían molt gran empenyo
en saber qui te l' ha dada:
tú négau, sempre farrenyo;
digas que te l' has trovada:

y are vina, dóm la má:
¡Ep! Cuidado á propassarte:
si 'm vols, m' has de respectá:
Jó també vull estimarto.

Pero ab un amor divi:
pur com flor del taronjé:
Extracte de serafi
ab lo perfum d' un rosé.

En *Wagner* quan escribía
el *Lohengrin* y El *Parsifal*,
pujava aqui cada día
impulsat per son ideal

y sas dolsas melodias
que van tant bè al poble vostre,
son destells purs, que en certs dias
ell robava á casa nostre.

Per aixó *Nostre Senyor*,
mirant en ell una estrella,
li dongui *diploma d' or*,
y 'l feu *Mestre de Capella*.

Y cada nit sentirás:—
—¡*Wagner*, feu sentí els violins:
y prompte tot plé ho veurás
de *Santas*, *Sants*, *Serafins*,

Arcánjels, *Justos*, *Lilons* ..
—que son *Liuns*?—¡Ay carat!
Home, *lilons* son *tontons*;

—¡Y 'l cel n' es ple?—La meytat!
—¡Bueno! deixém la presó
per mi d' eterna memoria,
y enséniam tota la gloria
sens olvidar ni un recó.

Si!.. vaig á ensenyarho tot:
y per feu sens *manganillas*
perque no 'n perdís ni un mot
t' ho ressenyaré ab *quintillas*.

Sortim d' allí!... Traspasém
núvols y núvols de gloria!
Jo no sé si 'ns estimém;
peró es tant lo que gosém,
que un tém que de gust se moria.

Ella abraçada á mon cos
semblava una *serp* divina;
y ab volar suau, majestuós,

nos passejavam tots dos
com dins la mar la sardina.

Los cabells d' or, richs flotavan
despedint *essencia* tanta
que si á la boca 'm tocavan,
tots mos llabis impregnavan
de perfum y aroma santa.

Serpentejant, descubriam
planurias ab rius y fonts,
y allí lluny, molt lluny... sentíam
á *Wagner*, y l' aplaudiam,
fascinats per sas *cansons*.

Tothom dormía! Ajassats
se veyan munts d' anjelets
abraçadets, .. enroscats;...
tenint molts d' ells, amagats
sota l' aleta els capets.

Semblan enflocalls de neu:
¡que hermosos son! ¡Qué bonichs!
llum y flors per tot arreu:
y aucells, y tot quan volgueu;
plantas y arbres grans y xichs.

Aqui vert!... Allá de rosa
y púrpura indescriptible
com lo somris d' una hermosa,
se distingía una cosa
qu' es definirla impossible.

Formava una plassa gran
plena de coló y de llum!
D' uns núvols que venen, van,
tot l' ample cel perfumant...
¡Peró, lectors quin perfúm!

Vull descriurel bé, y no puch!
¡Tanta oló m' embriagava!
¡Jo pensava, ó só molt ruch,
ó aixó no 's pas *fló de saúch*,
y pensant aixi, volava.

Es á dí, volavam dos;
Jo y ella: un *bótit* tant fi,
que en un transport deliciós
va aná á caure *magestuós*
al bell mitj d' un gran jardí.

Atapahit de clavells,
gardenias y lliris blanchs,
taronjers, coloms, aucells,
y ánechs y ocas, que ells ab ells,
discutían pels *estany*s.

L' ayga clara, transparenta
com brunyit y hermós cristall!
Marduix per tot! Per tot menta!
Flors pel detrás! Flors *enfrenta*:
y aucellets amunt y avall!

¡Mil papallonas . ¿Qué mil?...
No hi há á Fransa tants francesos,
ni moros prop de Motril,
ni catalans al Brasil,
ni al Japó tants Japonesos.

Com papallonas pintadas
corren per aquell terrenó;
n' hi há de blanques, de jaspiadas,
de negres de viroladas;
fins d' un coloret moreno,

com *cutis* d' una *criolla*:
y son molt, molt carinyosas;
si una tira, l' altre amolla;
si una desfá, l' altre *colla*:
y sempre aixi, capritxosas

—Pero y ella? que feya ella?

Embadalida ab mi estava;
Ficsa ab mi com una estrella!
excitant com la *costella*
que Deu á Adam arrencava.

Sos dos ulls grossos obrí
plens d' amor y poesia,
ficsantlos serena ab mi
com si ab aixó 'm volgués dí:
¡No puch!... Será un altre día!

¡Guarda l' anell! Ell será
la clau del pany del amor!
Ell las portas t' obrirá
del *santuari*, ahont pot entrá
tant sols qui regni en mon cor.

Per cada brillant, un bés;
aqueix es sols mon anhel;
y d' amor foll en excés
potser que t' en donga mes
que angelets dorman al Cel.

¡Mes que flos conté 'l Jardí:
¡Mes que sospirs llensa Deu:
¡No tants m' en farás tu á mi!
—Perqué?—Perqué?... No ho puch

—Peró perquè?—Calla, y seu... (di...
Perque els teus llabis com foch
abraçan!... No jo 't ho juro!
—Ay versayre, apoch á poch
noto que 't falta ja lloch
y 'm posas en gran apuro.

—Vina!—Nó!—Vina!—No puch!
—Perqué?—No 'm dona la gana!
—¡No sabs tu l' amor que 't duch!
—Vina! , vina!..—Fém el ruch,
ó *El dúo de la Africana*?

¡Estava escrit!... Reflectí
un cel vermell espantós,
y lo del *bes* se cumplí:
Jo no sé pobre de mi
si en lloch de un bes, fóren dos.
ó doscents, ó dos milions.

Fullas de rosa caygueren!
calláren tots los muixons,
y els *cants* de 'n *Wagner* tant bons
en lo *infinit* se perderen.

¡Ella quedá desmayada
en mos brassos. . ¡Ay bon Deu!
Déume un cami: ¡Sort ayrada!

¡Nada! Si al fi es ma estimada
dijous vinent ja ho sabréu:

MARCELINO SANTIGOSA

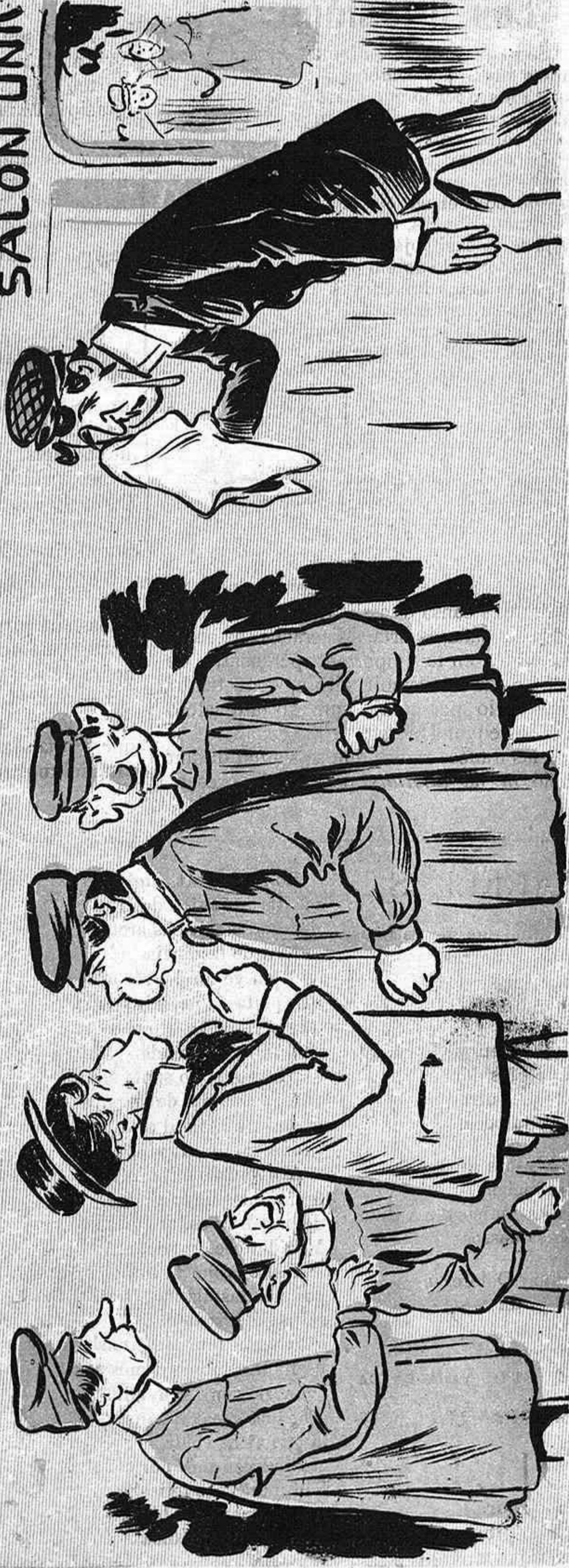
—Com s' entén! que no m' acaba d' afeytar!
 —Estigui bé, que son las onze. Visca 'l descans dominical!

—Si todos los diumenes son como aquest, ya podemos decir que vamos *descansats!*

—Y jo: ¿quan descansaré?

SALON UNIV

—Ja era hora que 'is pobres dependents tinguéssim un dia pe 'l descans!
 —¡Apa noys! Cap á ca la Madrilena, que allí *descansarém* ab companyia.

Un que s' ha descansat ballant cinch horas seguidas.

Las il-lusions

Son las il-lusions nineta,
unas invisibles sombras
que sens saber lo que buscan
per l' espay perdudas volan.

A voltas entran pels ulls
(casi sempre) y ufanosas
prenen asiento en el cor
desde 'hont el cervell tomban.

Tenen donchs, las il-lusions
una forsa casi boja,
pro ab tot y 'l suprem poder
en que regnan imperiosas,
á voltas ningú las mata
mes jay! que també altras voltas
basta 'l mes lleu desengany
y 's moren totas.

RAMPILLS

TEATROS

NOVETATS

Van seguint *Els Allotjats* fent de las *sevas*, y ab la funció d' avuy se donará fé de la 42 representació, ja que lo públich no 's cansa d' assistirhi.

En la pasada setmana, la Srta. Miserachs ha substituït á la Sra. Mateu en lo important personatge de *Mdme. Martí* y n' ha sortit molt airosa, com també lo senyor Casas en lo personatge que ab tant salero desempenyava lo senyor Huervas.

A jutjar per las francas riallas que se senten durant la representació, hi ha *allotjats* per tot lo present mes.

TIVOLI. — CIRCO EQUËSTRE

Varias son las funcions que á diari dona lo Sr. Alegria ab la numerosa *troupe* y entre aquesta hi sobresurten ab sos treballs extraordinaris Mlle. Dublin graciosa *chanteuse*; la artista equestre Mlle. Jeanne; los ciclistas argentins Mrs. Boller; los Silvas ab sos exposats equilibris; Mr. Carletta verdader contorsionista y los xíspeixants clowns Rico, Alex y Toni Grice.

Ab tot y contar ab tant escullit personal, pera avuy segona funció en días de moda s' anuncia nou debut.

GRAN-VIA

Pera dissapte provim s' anuncia la inauguració de la temporada d' hivern ab una escullida companyia de sarsuela que dirigida per los Srs. Palacios é Infante, ne forman part la graciosa y simpática triple senyoreta Lafont y la Sta. Entrena que vé precedida de molta fama.

Segons noticias, lo teatro ha suferit importants milloras de adorno y comoditat y la empresa conta lo repertori ab novas obras estrenadas darrerament ab gran éxit en Madrid.

TIVOLI. — CONCERTS D' EUTERPE

Bastant concorregut se vejë lo passat concert, que la Direcció de la Societat coral *Euterpe* destiná á be nefici de son mestre director Sr. Rafart.

Los aplausos que 's tributaren al mestre y societat coral foren extraordinaris en proba del agrado ab que sentían las composicions que ab la intelligent batuta del mestre, se cantaren.

UN CÓMICH RETIRAT.

CANTARELLAS

Tu be prou, dius que m' estimas
cantant al só de guitarras,
pro jo 't dich formal y seria...
con la música á otra *parta* .

¿Casarme?—Que Deu me 'n guard,
aixó ho faré quan las donas
no tinguin ulls per mirar
y llengua dintre la boca.

¿Ets soltera y estás grassa
y festejas ab un cabo?
—Creu qu' aquets que portan vainas
á voltas donan sablassos

M' has demanat Doloretas
qn' are 't fassi jo un *cantar*,
com vols que canti beneyta
si estich tan enrogallat.

ALBERTET DE VILAFRANCA

IDILI

Lo cel es blau y pur
com un esguart de nina;
la mar en calma jau
damunt l' arena fina.

Lo sol fugint, fugint,
los darrers raigs destría,
dessota 'ls gòtichs archs,
porxat de la masia.

S' en ve un flayrós alé
que porta 'ls pulmóns vida,
que parla baix, al cor,
ab inflecció sentida...

¡Ho sents, ho sents amor!..
¡Anem, re's nos detinga,
anem-nos baix al clos,
avans que la nit vingal!..

Alli veurás mil sombras,
de formas jamay vistas,
de membres esllanguits..
Mirada fosca y trista...

Y al clarejar la lluna
per sota las alzinas,
saltan alegrement ..
s' amagan fent tin-tinas!..

¡Y quin moment més grat!
¡Veurás, veurás aymia!
¡Tot just gosat l' haurás,
ja tornar'hi voldrías!.

¡S' hi veu més pur el cel. .
Es l' hora més felisa!..
¡Quin ascendent hi té,
l' imatge anyoradisa!.

ANTONI ROQUETA

A un nen

Desitjas sapiguér
qué vol dir realitat:
no t' ho puch di infantó.

Bé prou que t' ho dirá
ella mateixa 'l día
del primer desengany.

Vista ab el prisma térbol
que 't priva de mirar
la vritat de las cosas,
no oviras el contrast
que ab la desditxa forman
las micas del gosar.

Allarga la infantesa
tan com puguis, infant
encar que tant sols sigui
per posta já, servir
clavat en la memoria
el recort dels seus anys
y esborrar momentania
la coissor fatal
de las primeras punxas
clavadas al costat.

J. COSTA P.

Las fiestas de la Mercé

Aquí tenen á D. Pepe Argelaga qu' ha quedat molt satisfet de la Mercé; pero ara vindrá la part mes negra, qu' es lo pagar.

No fa molt, que 'l nostre flamant arcalde, y dihem flamant, perque va fer l' aprenentatje al costat d' en Rius y Tauler, qu' apart de las sevas bonas condicions tenia una debilitat pe 'ls farols, va reunir á varios grapats d' arcaldes pera tractar de la construcció del ferrocarril Noguera-Pallaresa.

L' entussiasme fou gran, sens dupte perque la cosa va discutirse devant d' un plat d' arrós curull; pero feta ja la digestió del ápat y haventse ja donat l' arcalde 'l llustre corresponet, sembla que la cosa ha quedat morta.

A veure si squest aplech d' arcaldes tindrà 'l mateix resultat, d' una reunió que tingué lloch pera aportar diners al projecte de construcció del carril, y sols se recaudaren 2,500 pessetas, en lloch de las 500,000 que 's necessitaven pera fer alguna cosa de profit.

No fora estrany, qu' aquet Noguera Pallaresa trigués molt á donar anous.

Eran molts qu' esperavan la terminació de la *Presó modelo* ab la esperansa de que la mateixa fora un modelo de bons serveys, ahont los reclusos podrian calmar en part lo seu infortuni.

Pero, senyors, si hem de jutjar per las probas la presó fa poch inagurada es sols un modelo d' arbitrariedades.

Si 'l chalet del carrer d' Amalia era dolent per molts motius, la Presó modelo ho es per molts altres, fins al extrem que té una superiora que entén las doctrinas de Cristo á la seva manera.

Per exemple; l' altre dia, perque un pres va negarse á passar lo Rosari, la monja en qüestió va negarse á donarli lo vi ranci que havia receptat lo metje pera reposar las forsas del esmentat reclus.

Sembla que 'l metje s' ha indignat y que 'l director de la presó no ha vist ab gayre bons ulls la partida de l' esposa de 'l Senyor, pero com que la monja á la qüenta te bonas *aldabas*, precis será estar al aguayt pera privarli, fent públics los seus actes, qu' un altra vegada se porti ab los presos ab tan poca humanitat, ab un nou atentat á la llibertat de conciencia.

Fa pochos días que nos ocupavam dels presupostos de la Diputació provincial, fent notar las desproporcions que en lo mateix se observan.

Pera acabar de comprobarho bastará dir que pe 'l culte y clero de la Casa provincial de Caritat se consignan prop de 46.000 pessetas mentres que l' any passat en figuravan sols pe l' propi concepte unas setze mil. De manera que l' augment ha sigut de més del doble.

Si aném seguint á n' aquest pas, millor que provincial hauria de anomenarse Diputació clerical.

«No hay peor cuña, que la de la misma madera» ni enemich mes atrevit que 'l que va á missa cada dia ó sinó jutjin vostés mateixos:

Té la paraula *El Correo Catalán* qui en sas columnas ha dit referintse al *Brusi*:

Pero lo que tal vegada ignoran los nostres llegidors que no 's contaminan ab la lectura de la premsa liberal, es que la representació d' aquellas indecencias, qu' escandalitzaren y avorgonyiren á una persona bastant despreocupada, las anuncia un periódich d' instints cancaueschs acostumats á ballar en un rosari ab una ma y las castanyolas á l' altra.»

No voliam saberne d' altra.

¿De modo que 'l *Brusi* es d' instints cancaueschs? Mirat l' hipócrita que s' ho duya callat.

Pero, seguid, seguid la lectura, com diria la Brígida á donya Inés *del alma mia*.

«Sino que 'm refereixo á un diari d' alta volada religiosa y al qu' están suscritas personas molt católicas y piadosas y fins lo llegeixen los capelláns.»

¿Con que 'l llegeixen los capelláns?

Aixó no vol pas dir qu' hagi de ser més morigerat qu' un altre periódich, perque de capelláns n' hi ha de tota mena.

Segueix lo *Correo Catalán* y nosaltres seguim traduhint:

«Una anécdota per acaba, de quina autoritat responch.

Un subjecte va anar á visitar uns parents, Al poch rato la senyora, rihent picarescament li digué ¿que no sabs que vam anar al *Palais de Cristal*? Vaig anarhi ab lo meu marit y 'l meu fillet.

¿Quina funció! ¿Quina porqueria! Lo meu fill me deya: Miri, mamá; qu' ha vist aixó. . y all'... y allé altre. ¡Y jo, estava tota roja de vergonya!

Posantse seria va afegir: ¿Com que vaig veureho anunciat en el *Diario de Barcelona*, qu' es un diari tan bo... ¿Pero no hi tornarem mes!..»

Ara 's tiran los plats pe l cap? Ara vá bé!

A veure si s' esguerriará alguna surra entre a juets ratas de sagristia, qu' han arribat ja á l' extrém d' anunciar las funcions lliures del *Palacio* quan aquet paga bé.

Lo que pot lo negoci.

Ha sigut nombrat soci honorari de la Societat coral «La Cuytora» de La Llacuna, nostre benvolgut redactor en Joseph Barbany, en agraument del *Himne* qu' escrigué expressament dedicat á la senyera d' aquella entitat que l' ha adoptat ab entussiasme pera cant simbólich de son patriotisme.

Está encarregat de posarhi música 'l reputat mestre compositor de Sant Pere de Riudevittles, D. Pere Olivella.

A las moltas felicitacions rebudas, deu afegirhi nostre estimat company la nostra de tot cor

Dijous prop-passat 's verificá al *Teatro Principal* de La Bisbal, lo repartiment de premis als autors premiats en lo Certamen literari, que resultá un acte digne de la cultura dels socis del «Escut Emporitá» d' aquella important vila ampurdanesa.

A més de nostre company *de casa* en *Pepet del Carril*, foren premiats ls senyors Casabó, Brichs, Caldés, Pujadas, Asmarats, Oliveras, Bosch, Vazquez, Arpa, Vigo, Catalá V. M. y C. y Montsalvatje.

Els enginyosos parlaments del senyor President del Jurat D. Manel Ferran y del *Rey* de la festa en Narcis Lloveras, son dignes de menció; aixi com la ben escrita Memoria del Secretari en Bonaventura Casadevall.

L'escenari del esmentat teatro, estava ben decorat y guarnit a propòsit, baix la entesa direcció del senyor Vazquez.

La concurrència era lluhidíssima abundanthi las hermosas bisbalencas.

Després del Certamen foren obsequiats 'ls poetas llorejats ab un ápat espléndit y molt ben servit pe 'l reputat fondista senyor Candalé d aquella població, y al destapar-se 'l xampany se llegiren inspiradas poesias originals que foren totas molt celebradas. Allí tingueren 'l gust d'abracssar al llorejat poeta n' Emili Serrat y Banquells que 'ns deleytà ab algunas de sas més inspiradas poesias.

A la nit hi hagué un lluhit ball de Societat en honor dels mateixos poetas que sigué molt concorregut, destacantshi un estol de preciosas senyoretas qu' eran lo millor adorno d' aquella platea convertida en jardí de flors viventas.

Per encàrrech de nostre redactor *Pepet del Carril*, fem constar lo profon agrahiment del mateix en vers á la Junta directiva del «Escut Emporitá» per las repetidas mostres d' efecte que rebé durant sa curta estada en La Bisbal, de qual vila y del caràcter franch y amistós de sos fills guardarà per sempre gratíssim recort.

*

Ha mort en plé olvit per part de la gent de teatro, l' actor cómich D. Carlos Calvacho, y á la vegada, autor de bon número de pessas cómicas entre ellas *Mandar en jefe, El sargento y el patán, Disfraces, sustos y enredos, La tea de la discordia* y varias que formaren época allá per l' any 1866.

Descansi en pau lo malaguanyat actor y autor, puig sa modestia ha sigut causa de que molts actors de *confecció moderna* al llegir lo nom de Calvacho no 'ls hagi quedat un recó en sa memoria pera ferli cabrer com se mereixia.

*

Ningú ho diria, pero nostce Ajuntament ha anat á buscar las economias en la brigada que matxaca pedra en lo Cementiri del S. O.

Ey; al menos l' encarregat de la brigada vá negarse á pagar á sos individuos lo jornal enter un dia plujs que 'ls pobres jornalers tingueren d' estar per forsa vagatius durant un parell d' horas.

Los individuos de la brigada en vista del comportament del Encarregat, se declararen en vaga y feren molt be perque es altament ridicul que en una ciutat que 's llensan los diners municipals se vaji á fer economias ab rahó ó sense, deixant de pagar uns miserables rals á tristos jornalers.

Per algú s' emplea 'l broch gros y per altres un galet qu' ab prou feynas raja.

*

Lo ministre d' Hisenda no vá observar diumenje passat la lley del descans dominical, puig se diu que vá estar treballant com un negre junt ab lo seu escribent.

En Maura ha dit que quan se sábiga la feyna que vá fer lo ministre nos donarém tots per satisfets de que no descansés lo diumenge.

Jo no sé quina feyna podia fer lo senyor Osma, pero no crech que fós millor que la d' un jornalero que voldria treballar en diumenge pera donar pa als seus fills.

*

Al passar un tren per devant de Gijon explotaren en la via cinch petardos de dinamita.

¿Encare? Nos creyam qu' ab la lley del descans dominical lo mon ja fora una bassa d' oli.

Lo que hauria de venir es una lley acabant la miseria y per lo tant la desesperació que la miseria causa.

Home previsor

Don Cándit Arrufat de las Berrugas, un home molt formal y prestigiós, tenía dugas fillas. De las dugas la gran, ja fogueixada en tals marfugas, tenía relacions ab un gomós.

Sa mare, una *jamona* aprofitable, mirava ab cert disgust las relacions; trovava al futur gendre poch amable y ab una intransigencia lamentable li posava 'ls obstacles á milióms.

Y encare que don Cándit lo volia y l' aymava la noya verament, aquell pobre xicot se consumia puig la sogra fatal li destruia un á un tots 'ls plans qu' anava fent.

Fins qu' un jorn, recordantse del domini que tot home deu tindrer sobre seu va resoldrer fe un altre determini y en lloch d' alimentar plans d' extirmini va adoptar una táctica més breu.

Y es va notá llavors, qu' aquella dona per qui 'l seu futur gendre era un ninot, trovava sa conversa molt més bona, lo mirava més viu y més persona, més amable y atent y bon xicot.

Y una nit en que l' home conversava ab la futura sogra al pis de dalt, don Cándit Arrufat, que sospitava, posant el crit al cel los atrapava ab una posició molt... natural.

Y posantse las mans ahont tenía la marca fehacient del deshonor don Cándit Arrufat treu l' energia y ab una veu de tró que conmovia aixís diu al causant de son dolor:

—Al home desdixat qu' aixís mancilla l' honor immaculat de casa meva la justicia de Deu son cap humilla... ¡que la coneixes poch á nostra filla si 't creus que fentho aixís ha d' ésser teva!

—Per conéixela ho faig. Tal es l' objecte que 'm porta á fé 'l qu' he fet—li digué ab pausa lo promés de sa filla —y ab respecte li dich que per conéixer bé un efecte s' ha de aná *estudiant* mol bé la causa.

BALDOMERO BONET

LITOGRAFIA BARCELONESA

SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

La Revenja

LA TOMASA

—Com que 'l diumenge están tancadas las tabernas, los dillúns pendré la revenja ab algúns bocks de cervesa.

—Lo dimars tastaré 'l xarel·lo.

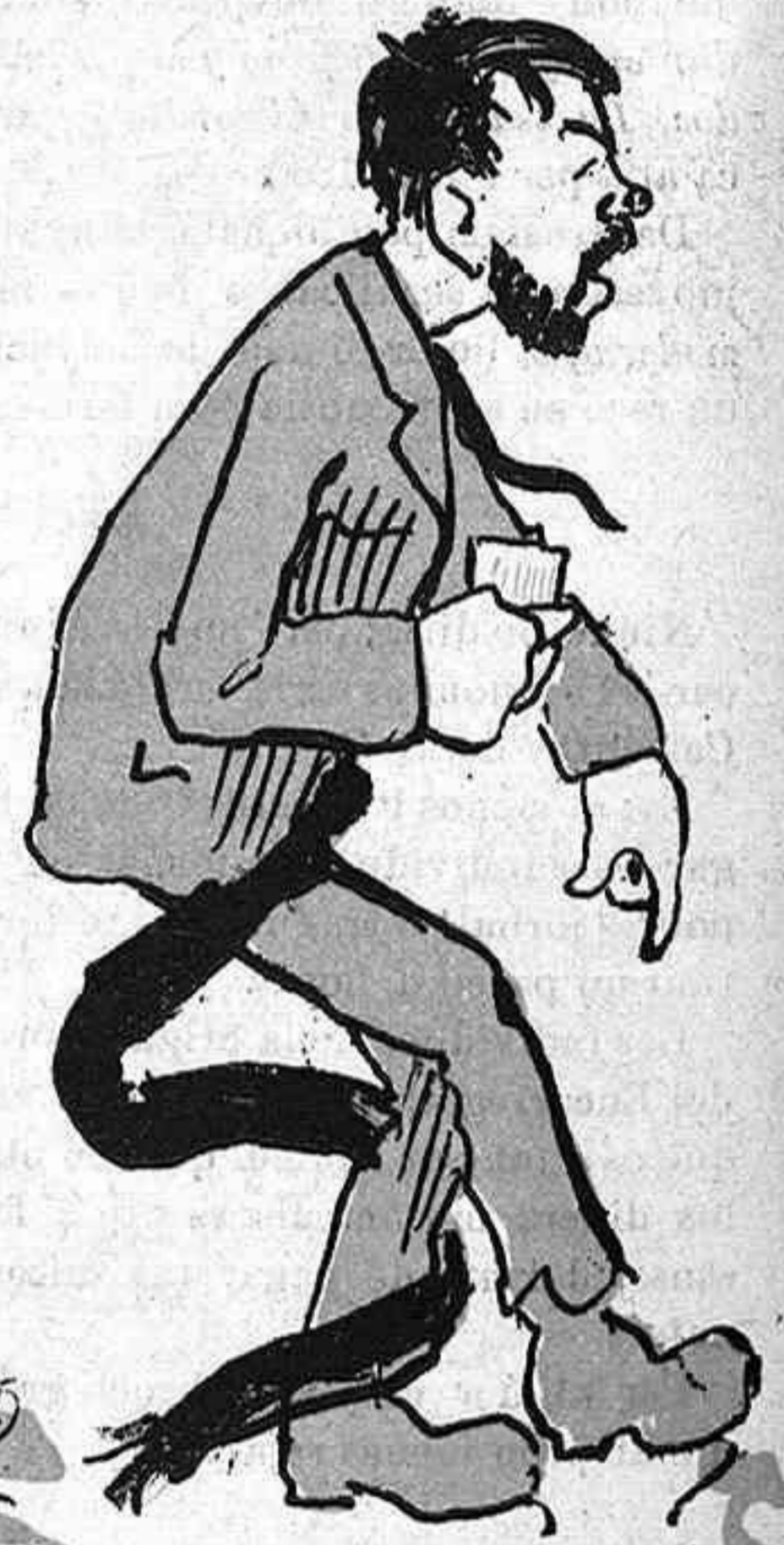
—Lo dimecres entrarem de vermouth y altres aperitius.

—Lo dijous, no més aigua...ardent.

—Lo divendres uns quants gotets de rom.

—Lo dissapte una grossa de cigalóns de canya.

—Y 'l diumenge ¡descanso dominical!

V. G. G. G.